

Ärendenummer:

2025/1309

Datum:

2025-08-05

Er referens:

UD2025/08837

Regeringskansliet
Utrikesdepartementet

Remissvar

Remiss av Inremarknadsstrategin *Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén: "Den inre marknaden: vår europeiska hemmamarknad i en osäker värld – En strategi för att göra den inre marknaden enkel, smidig och stark" (COM(2025) 500 slutlig)*

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll som ansvarar för bland annat ackreditering, reglerad mätteknik, ädelmetallkontroll och samordning av marknadskontroll vill lämna följande remissvar.

Strategin lyfter på ett bra sätt fram flera relevanta åtgärdsområden där Swedac ser behov av vidareutveckling. Swedac har tidigare lämnat svenska synpunkter till kommissionen inom ramen för nätverket EUPCN, och konstaterar att flera av dessa återfinns i det aktuella strategidokumentet, vilket är positivt.

Strategins koppling till Omnibuspaketet och användning av gemensamma specifikationer

Strategin hänvisar återkommande till det så kallade Omnibuspaketet, som nu också är ute på remiss. Ett centralt inslag i paketet rör möjligheten för kommissionen att ta fram så kallade gemensamma specifikationer i de fall där harmoniserade standarder saknas eller anses otillräckliga.

Av Omnibuspaketets föreslagna reglering framgår att den nuvarande standardiseringsramen enligt förordning (EU) nr 1025/2012 utgör huvudinstrumentet för att utveckla standarder som ger presumtion om överensstämmelse med väsentliga krav. Men i undantagsfall, där harmoniserade standarder inte finns, är otillräckliga eller där akuta säkerhetsproblem kräver åtgärd, ska kommissionen kunna anta genomförandeakter som fastställer gemensamma specifikationer. Dessa definieras som "en uppsättning tekniska krav, som inte är en standard, men som ger möjlighet att uppfylla tillämpliga väsentliga krav".

Swedac anser att det är positivt att kommissionen adresserar den problematik som uppdragats de senaste åren kring harmoniserade standarder, men ser med viss oro på den föreslagna lösningen. Det är oklart hur kommissionens befogenheter att ta fram gemensamma specifikationer i frånvaro av harmoniserade standarder (kap. 1, p. 3) ska utformas. Det finns enligt Swedac en risk att gemensamma specifikationer som inte bygger på globalt förankrade lösningar riskerar att skapa avvikelser från den globala marknaden. Swedac vill därför understryka att användning av kommissionens framtagna specifikationer bör be med återhållsamhet när relevanta internationella

standarder finns att tillgå. Ett konkurrenskraftigt Europa kräver koppling till det globala standardiseringssystemet. Omnibuspaketet bör därför tydligt begränsa undantagen och kommissionens befogenheter att ta fram egna specifikationer. Hur processen för att ta fram och besluta dessa specifikationer ska ske är oklart vilket väcker frågetecken kring hur väl sådana specifikationer ska kunna ta tillvara bland annat teknisk utveckling.

I kap. 1, p. 10 anges att lösningar för produkter som inte kan nå marknaden på grund av avsaknad av standarder ska föreslås. Swedac efterlyser här förtydliganden om hur detta ska genomföras, samt ifrågasätter om detta är ett verkligt problem då det redan finns alternativa sätt att visa överensstämmelse.

Revidering av standardiseringsförordningen

Avsikten att lägga fram ett lagförslag om revidering av standardiseringsförordningen lyfts fram i kap. 1, p. 3. Swedac saknar kännedom om behovet av revidering och ser snarare tillämpningen än lagstiftningen i sig som det huvudsakliga problemet.

Revidering av NLF

Swedac stödjer ambitionen om att modernisera det NLF-baserade ramverket (kap. 1, p. 5). Det är positivt att kommissionen noterar behovet av förbättrade förfaranden för att främja digitalisering, hållbarhet och stärka skyddsåtgärder, vilket Swedac tidigare lyft fram. Swedac bedömer att det finns aspekter som ger skäl till en sådan revidering för att skapa en regelmassa som dels uppfyller dagens krav, dels leder till harmonisering av olika regelverk. Samtidigt bör en revidering inte leda till ett än mer komplicerat och ingripande regelverk utan syfta till att förenkla för berörda aktörer att uppfylla regelverket.

Marknadskontroll och e-handel

Swedac välkomnar att strategin tydligt belyser det ökade trycket på marknadskontrollsystemet, särskilt kopplat till e-handel från tredjeland. Kommissionens förslag om mer central styrning och EU-nivå-aktiviteter, inklusive en möjlig ny EU-myndighet för marknadskontroll, är i linje med Swedacs uppfattning. Vi ser dock behov av att fortsatt värna medlemsstaternas olika förutsättningar, inklusive möjligheten till nationell anpassning. Det är också viktigt att påminna om att e-handelsproblematiken inte enbart kan lösas med marknadskontroll. En sådan åtgärd kan vara att säkerställa att regelverken ställer tillräckliga och rimliga krav på alla aktörer som möjliggör handel med produkter som inte uppfyller kraven. En särskild fråga är hur den s.k. privatimporten ska kunna hanteras, där olika uppfattningar om de lagliga möjligheterna för marknadskontrollmyndigheterna att ingripa mot produkter som en konsument beställt från tredje land har framkommit under senaste året. En harmoniserad tillämpning av regelverket såväl nationellt som inom den inre marknaden är viktig men är en sedan tidigare känd utmaning som kompliceras ytterligare av allt fler komplexa horisontella regelverk. Från att tidigare ha varit sektorsregleringar som hanterats av sektorsmyndigheter är flera regelverk nu horisontella och ska tolkas av flera myndigheter inom samma medlemsstat och i alla medlemsstater. Arbetet med harmoniserade tolkningar är därför av stor vikt.

Utnämning av en nationell "Sherpa"

Kommissionens förslag om att medlemsstaterna ska utse en högnivå-Sherpa (kap. 1, p. 9) väcker frågor i svensk kontext. Swedac ser behov av en tydligare styrning på området, men den svenska förvaltningsmodellen, där myndigheter har en hög grad av självständighet, försvårar implementeringen av en sådan central funktion med styrning över hela statsförvaltningen.

Avslutande kommentar

Sammanfattningsvis ser Swedac positivt på kommissionens initiativ till en ny strategi för den inre marknaden. Flera av de åtgärdsförslag som presenteras är relevanta och angelägna. Det är dock viktigt att strategin genomförs med hänsyn till nationella förvaltningsmodeller och i nära dialog med medlemsstaterna. Ett väl fungerande samspel mellan harmoniserade regler, internationella standarder och effektiv marknadskontroll – med både nationellt och europeiskt ansvar – är avgörande för ett starkt, konkurrenskraftigt och hållbart Europa.

Detta yttrande har beslutats av chefsjuristen Anette Arveståhl efter föredragning av juristen Shilan Artoushi.